

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจับมือถือแขน ป้อนอาหาร โอบไหล่ กอดเอว นั่งตัก นอนหนุนตัก หอมแก้ม จูบจูบขา และล้วง เป็นการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทยที่พบเห็นได้ทั่วไปในปัจจุบัน สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากการเลียนแบบสิ่งจูงใจเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ ที่ปรากฏอยู่ในสื่อทั้งสื่อจากต่างประเทศที่เข้ามาพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร และสื่อในประเทศที่มีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ ด้วยความสนใจเทียบเท่าต่างประเทศให้มากที่สุด อย่างเช่น บนแผงหนังสือที่นำเสนอภาพการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมให้กับคนในสังคมไทยจนภาพเหล่านี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสาระสำคัญบนหน้านิตยสาร และเป็นเวทีแฟชั่นไทยสู่สากล เพียงเพราะสังคมไทยต้องการเดินเข้าสู่เส้นทางสากล (สื่อลามกอนาจาร : อิทธิพล ปรีดีประสงค์และพันธุ์ทิพย์ สายสุนทร April 8, 2006 http://law.eau.ac.th/aca_doc_003.htm)

เครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยในชีวิตประจำวัน ได้ให้ข่าวสารและความบันเทิงแก่คนในสังคม ในรูปแบบต่างๆ อาทิ ละคร เพลง และเกม ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้และความคิดของสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่น อาจมีผลต่อเนื่องไปถึงการกระทำ การปฏิบัติและความประพฤติด้วย เนื่องจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน วัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีอิสระและเสรีภาพในการพบปะสนทนากันนอกบ้านมากขึ้น ทำให้มีโอกาสใกล้ชิดกันมากกว่าเดิม ประกอบกับสภาพสังคมครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ปกครองต้องออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น จนไม่มีเวลาให้การอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูบุตรเท่าที่ควร ทำให้ขาดกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว กระบวนการดังกล่าวมีความสำคัญต่อวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการสื่อความหมายเพื่อความเข้าใจร่วมกัน และการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ ตลอดจนความรู้ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้ การดำเนินชีวิต และการวางตัวในสังคม เมื่อขาดกระบวนการเหล่านี้ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้สื่อเข้ามามีบทบาทและทำหน้าที่แทนผู้ปกครอง (จิตตินันท์ เดชะคุปต์และคณะ 2544: 46)

จากแนวคิดดังกล่าว มีความสอดคล้องกับสภาพครอบครัวในสังคมไทยที่ปิดกั้นการให้ความรู้เรื่องเพศอย่างจริงจังเพราะผู้ปกครองมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาพูด ครอบครัวที่มีลูกอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต พยายามเรียนรู้ทุกสิ่งรอบตัวตามลักษณะธรรมชาติของพัฒนาการปกติของเด็กวัยรุ่น วิธีหนึ่งที่วัยรุ่นมักจะนำมาใช้ก็คือ การเลียนแบบ (imitation) กับการอ้างอิงเป็นแบบอย่าง (identification) หรือเป็นตัวแบบ (modeling) (พีระ จิรโสภณ 2546: 52) สมาชิกในครอบครัวและตัวแบบในสื่อ ทำให้วัยรุ่นซึมซับพฤติกรรมที่เห็นแล้วนำมาใช้ในการสร้างตนและค้นหาตนเองในลักษณะของการเรียนรู้ผ่านสื่อซึ่งอาจสร้างผลในทางที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนา เนื่องจากการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารสู่พื้นที่สาธารณะอย่างหมิ่นเหม่และขาดความเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศจากผู้ผลิตสื่อที่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางธุรกิจมากกว่าจรรยาบรรณ ทำให้สังคมไทยต้องเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่รู้ไม่เท่าทันต่อผลที่จะเกิดขึ้น

สิ่งจูงใจทั้งในสื่อ¹ และนอกสื่อ² ยั่วยุให้วัยรุ่นไทยมีพฤติกรรมทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไป การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศในลักษณะที่เป็นอิสระและเปิดเผยมากเกินไป จนขาดความสนใจคนรอบข้าง ประกอบกับพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ การเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทำให้วัยรุ่นเป็นวัยที่ยอมรับและเปลี่ยนแปลงง่ายด้วยอิทธิพลของสิ่งที่อยู่รอบตัว พฤติกรรมทั้งด้านกิริยาท่าทาง และการแต่งกาย สิ่งเหล่านี้กลุ่มวัยรุ่นล้วนศึกษาและเรียนรู้จากสิ่งจูงใจรอบตัวทั้งสิ้น สื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ ได้แพร่กระจายไปเกือบทุกพื้นที่ในสังคมไทย รวมถึงเขตอำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี ซึ่งแต่เดิมอำเภอปากเกร็ดมีวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม มีเครื่องปั้นดินเผาของชาวเกาะเกร็ดที่สืบทอดมาอย่างสวยงาม จนกลายเป็นสัญลักษณ์ของอำเภอปากเกร็ด แต่เนื่องจากอำเภอปากเกร็ดมีพื้นที่แบ่งเป็น 2 ส่วน โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ระหว่างกลาง ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาปัจจุบันคือเทศบาลนครปากเกร็ด ครอบคลุมพื้นที่ 5 ตำบล โดยทั่วไปเป็นชุมชนหนาแน่น และเป็นย่านการค้า อุตสาหกรรม มีหมู่บ้านจัดสรร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ การค้าขาย รับราชการ และรับจ้างในโรงงาน อุตสาหกรรม มีส่วนน้อยที่เป็นเกษตรกร (ข้อมูลทั่วไปอำเภอปากเกร็ด April 6, 2006 <http://nonthaburi.moph.go.th/pkdho/page2.htm>) พื้นที่สวนผลไม้ต่าง ๆ ได้เปลี่ยนสภาพเป็นที่รองรับการขยายตัวของที่พักอาศัยและอุตสาหกรรม อาจกล่าวได้ว่าพื้นที่ฝั่งตะวันออกของอำเภอ

¹ สิ่งจูงใจในสื่อ หมายถึง ภาพ เสียง และภาษา ที่เป็นสัญลักษณ์เกี่ยวข้องกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ

² สิ่งจูงใจนอกสื่อ หมายถึง บรรยากาศในกิจกรรม เทศกาล และสถานที่

ปากเกร็ดนี้เป็นส่วนหนึ่งของกรุงเทพมหานครก็ได้ (สืบประวัติศาสตร์เทศบาลนครปากเกร็ด April 6, 2006 <http://www.pakkretcity.go.th/history.asp>)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้อำเภอปากเกร็ดมีสถานบันเทิงเพื่อการพักผ่อนในวันหยุดที่หลากหลายและทันสมัย การขยายตัวของประชากรทำให้มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 เฉพาะในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 โรงเรียน (แบบรายงานจำนวนนักเรียน June 10, 2006 http://doc.obec.go.th/dataonweb/report/indexsum_reg.php) นักเรียนมีวิถีชีวิตในบริบททางสังคมที่มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท ระหว่างวัฒนธรรมที่ตึงตามควบคู่ไปกับความทันสมัยของสื่อและสถานบันเทิง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 2 และครอบครัว ซึ่งมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกให้รู้จักแยกแยะเนื้อหาสารจากสื่อ เพราะฉะนั้น จึงเป็นประเด็นที่ต้องศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจจากการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

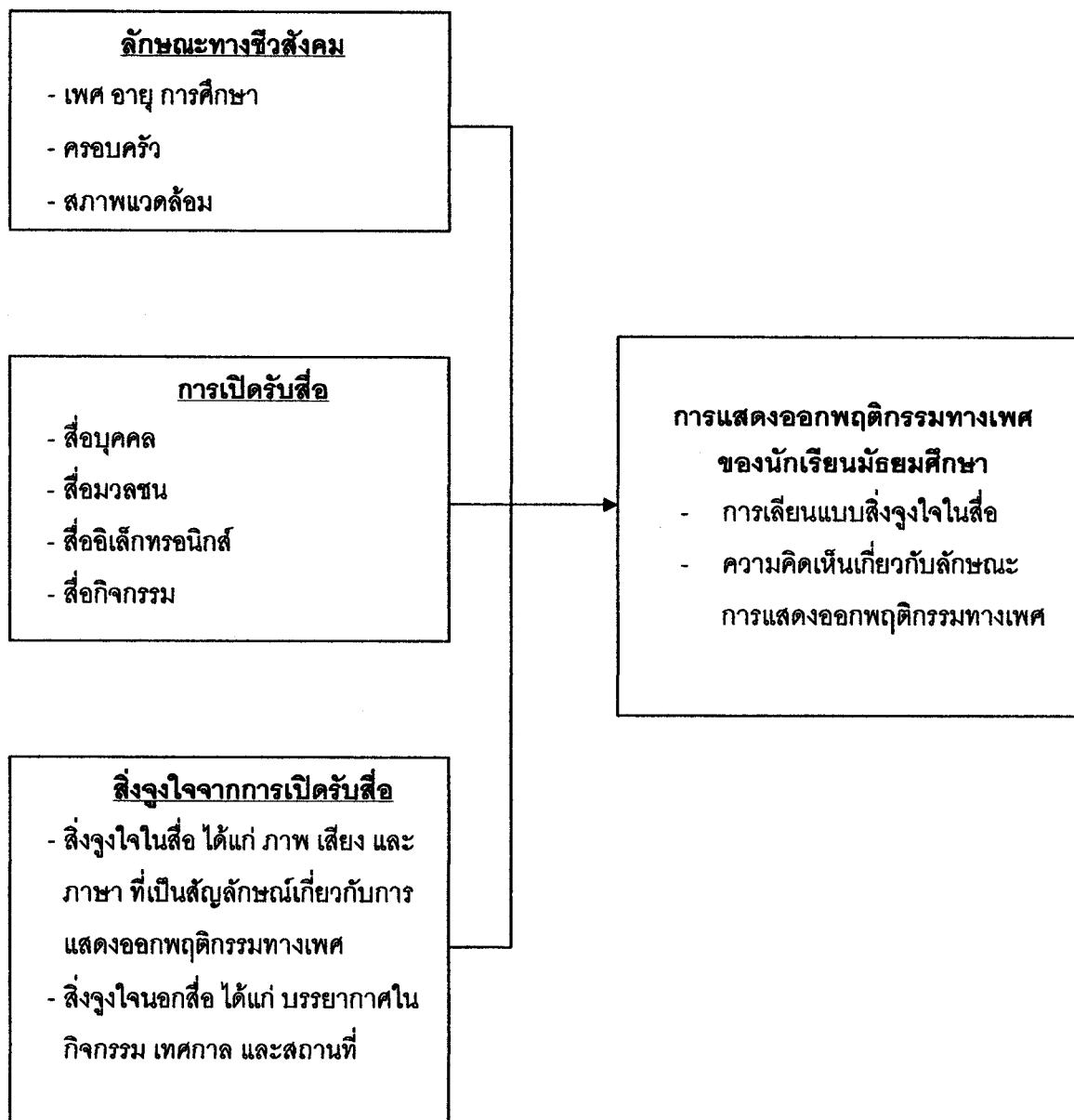
- 2.1 เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา
- 2.2 เพื่อศึกษาสิ่งจูงใจในสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา
- 2.3 เพื่อศึกษาสิ่งจูงใจนอกสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา
- 2.4 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา
- 2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งจูงใจในสื่อกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา
- 2.6 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งจูงใจนอกสื่อกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

เรื่อง : สิ่งจูงใจจากการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ
ของนักเรียนมัธยมศึกษา ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม



4. สมมติฐาน

4.1 สิ่งจูงใจในสื่อมีความสัมพันธ์กับการเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา

4.2 สิ่งจูงใจในสื่อมีความสัมพันธ์กับลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษา

4.3 สิ่งจูงใจนอกสื่อมีความสัมพันธ์กับลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษา

5. ประเด็นปัญหาการวิจัย

5.1 การเปิดรับสื่อมีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร

5.2 สิ่งจูงใจในสื่อมีผลต่อการเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร

5.3 สิ่งจูงใจในสื่อมีผลต่อลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร

5.4 สิ่งจูงใจนอกสื่อมีผลต่อลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร

6. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนปากเกร็ด โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี เท่านั้น

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 การเปิดรับสื่อ หมายถึง ความถี่ ช่วงเวลา และระยะเวลาในการเปิดรับสื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อกิจกรรม โดยแต่ละสื่อมีรายละเอียด ดังนี้

7.1.1 สื่อบุคคล ได้แก่ คารานักร้อ่ง เพื่อน ครู และสมาชิกในครอบครัว

7.1.2 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือการ์ตูน นิตยสารวัยรุ่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และ

วิทยุ

7.1.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วีดีโอ วีซีดี ดีวีดี เกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่

7.1.4 สื่อกิจกรรม ได้แก่ กีฬา ทัศนศึกษา เข้าค่ายเยาวชน เทศกาลวาเลนไทน์ และเทศกาลสงกรานต์

7.2 สิ่งจูงใจ หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจและเชื้อต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ สิ่งจูงใจในสื่อ และสิ่งจูงใจนอกสื่อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.2.1 สิ่งจูงใจในสื่อ หมายถึง ภาพ เสียง และภาษา ที่เป็นสัญลักษณ์การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) สิ่งจูงใจในสื่อบุคคล ได้แก่ การแสดงความรักของดารานักร้อ่ง การแสดงความรักของเพื่อนกับแฟน การแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางของครู การแสดงความรักของสมาชิกในครอบครัว การใช้เครื่องสำอาง การยั่วยุ หลอกล่อ ส่งจูบ และการเดินสายสะโพก

2) สิ่งจูงใจในสื่อมวลชน ได้แก่ บทรักในหนังสือการ์ตูน แฟชั่นเซ็กซี่ในนิตยสารวัยรุ่น บทรักในภาพยนตร์ บทรักในละครโทรทัศน์ ภาพและเสียงเซ็กซี่ ในโฆษณา ภาษาล้อแหลมในรายการวิทยุและนิตยสาร

3) สิ่งจูงใจในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ทำเดินเย้ายวนในมิวสิกวิดีโอ การแต่งกายเซ็กซี่ของการ์ตูนในเกมคอมพิวเตอร์ การแต่งกายเซ็กซี่ในอินเทอร์เน็ต และการดาวนโหลดภาพเซ็กซี่บนจอโทรศัพท์เคลื่อนที่

7.2.2 สิ่งจูงใจนอกสื่อ หมายถึง บรรยากาศและสถานที่ที่เชื้อต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ ได้แก่

1) บรรยากาศในกิจกรรม ได้แก่ กีฬาสี ทัศนศึกษา และเข้าค่ายเยาวชน

2) บรรยากาศในเทศกาล ได้แก่ วาเลนไทน์ และสงกรานต์

3) สถานที่ ได้แก่ ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ โรงเรียน ร้านอาหาร

ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านเกม สถานออกกำลังกายหรือฟิตเนส สวนสาธารณะ และบ้าน

7.3 ผล หมายถึง ผลของการเปิดรับสิ่งจูงใจในสื่อและสิ่งจูงใจนอกสื่อ แล้วก่อให้เกิดการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ

7.4 การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ หมายถึง การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

7.4.1 การเลียนแบบสิ่งจูงใจในสื่อ

7.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ จับมือถือแขน ป้อนอาหาร โอบไหล่ กอดเอว นั่งตัก นอนหนุนตัก หอมแก้ม จูบลบชา และล้วง

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ได้ทราบประเภทของสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเวลาเปิดรับสื่อ

8.2 ได้ทราบประเภทของสิ่งจูงใจในสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำการแยกแยะเนื้อหาสิ่งจูงใจที่ถูกต้อง

8.3 ได้ทราบประเภทของสิ่งจูงใจนอกสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม

8.4 ได้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม